

vergadering **C290 – FIN20**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 28 augustus 2012

INHOUD

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de reactie van de minister-president op de uitspraken van de gouverneur van de Nationale Bank
- 149 (2011-2012)

3

■

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de reactie van de minister-president op de uitspraken van de gouverneur van de Nationale Bank - 149 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, ik wil u danken dat u dit verzoek tot interpellatie gunstig hebt geadviseerd in het Uitgebreid Bureau. Het is nodig en nuttig dat we vandaag van gedachten wisselen over de uitspraken van de gouverneur van de Nationale Bank en de gevolgen hiervan. Ze hebben bij menig beleidsman, zowel in Vlaanderen als op het federale vlak, nogal wat commotie teweeggebracht.

De gouverneur heeft in het weekend van 11 en 12 augustus in een interview met De Tijd en L'Echo twee dingen gezegd, namelijk dat het tweede kwartaal bijzonder slecht was – dat er een negatieve groei van min 0,6 procent was – en dat het ernaar uitziet dat ook het derde kwartaal een negatieve groei zal kennen, waardoor er officieel een recessie zou zijn. In tweede instantie heeft de gouverneur van de Nationale Bank ook voorspeld dat Dexia op korte termijn – en we zien daar vandaag in de kranten en de media nog de weerslag van – vers geld nodig heeft als de toestand op de markten niet wijzigt.

Minister-president, u hebt nogal furieus gereageerd op die twee uitspraken. Ik citeer: “Met zijn uitspraken over een nieuwe recessie voor België en een noodzakelijke kapitaalsverhoging voor Dexia, gaat hij zijn boekje ver te buiten. Als hij minister van Financiën had willen worden, had hij maar een politieke carrière moeten uitbouwen.”

Minister-president, ik begrijp dat niet. Ik vraag mij af wat de gouverneur fout heeft gedaan. U lijkt de man te spelen en niet de bal. U lijkt wel een soort van censuurcommissie te willen inrichten, waarbij de gouverneur eerst aan de regering – hetzij de Vlaamse, hetzij de federale – moet vragen of hij uitspraken mag doen over cijfers vooraleer hij die mag bekendmaken. De vraag is dus wat er fout is met de uitspraak van de gouverneur van de Nationale Bank, die gewoon cijfers geeft, die feiten geeft en die zegt dat het tweede kwartaal slecht is. Dat is een week later overigens bevestigd door Eurostat. Ik heb u toen niet horen zeggen dat Eurostat beter eerst de regering zou informeren vooraleer informatie publiek te maken. Wat is er dus fout met te zeggen dat het tweede kwartaal slecht is en dat het derde kwartaal ook slecht dreigt te worden en dat we dus in een recessie zouden terechtkomen?

Mijn eerste vraag is dus waarom u zo furieus hebt gereageerd. U hebt niet gezegd dat zijn prognoses niet juist zijn. U hebt alleen gezegd dat hij geen prognoses mag geven. Dat was uw boodschap. Als hij dat wil doen, moet hij maar in de politiek gaan. Onze commissievoorzitter heeft daarop gezegd: “Peeters heeft de interpellatie van de oppositie volledig aan zichzelf te wijten. Ikzelf zou gezwegen hebben en genieten van mijn vakantie.” (*Gelach*)

De minister-president vindt dus dat de gouverneur moet zwijgen en de commissievoorzitter vindt dat de minister-president moet zwijgen.

Los van de vraag waarom u zo boos bent over het feit dat de gouverneur gewoon feiten naar voren brengt die toch niet geheim zijn, is er uiteraard de impact van wat staat te gebeuren en van wat gebeurd is. Wat het tweede kwartaal betreft, weten we dat het om min 0,6 procent gaat. Wat is de impact op de lopende begroting en eventueel op de begroting van 2013? De gouverneur heeft gezegd dat er maatregelen zullen moeten worden genomen als die trend zich doorzet – dat is nogal duidelijk –, want anders halen we het streefcijfer van een overschot van 0,5 procent niet.

Minister-president, wat nu aan het gebeuren is, heeft niet alleen een impact op de begroting van 2013, maar ook op de lopende begroting. Minister-president, hebt u zicht op wat er aan

de hand is? Zit u nog op koers wat dat betreft? We weten ook dat 0,15 procent groei overeenkomt met ongeveer 40 miljoen euro. Kunt u ons vandaag zeggen wat de impact is van de huidige negatieve cijfers van de economische activiteit?

U hebt gezegd dat men niet aan paniekzaaiërij moet doen. Daar kwam uw reactie ongeveer op neer. Kloppen die prognoses volgens u en wat is de impact op de lopende begroting? In hoeverre dient u rekening te houden met de opmaak van de begroting 2013? In principe zijn de cijfers van het Planbureau van september de referentie voor de opmaak van de begroting, maar vorig jaar hebben we een virtueel begrotingsdebat gevoerd omdat de cijfers van het Planbureau niet overeenstemden met de realiteit. Minister-president, neemt u dit als referentie voor de begroting die u gaat opstellen?

Dan heb ik het nog niet over de fantoombevoegdheden en de responsabilisering van de pensioenbijdrage enzovoort, want dat hoort thuis in een echte begrotingsdiscussie. Die zaken moeten nog komen en staan voor een deel los van deze discussie. Minister-president, we willen graag weten wat de impact is op de lopende begroting en wat de vooruitzichten zijn voor de begroting 2013.

Dan is er het tweede luik, het luik-Coene, en zijn uitspraken over de mogelijke en zelfs onafwendbare herkapitalisatie van Dexia Holding. Daarover hebt u gezegd: “Dat men daarvoor niet bij ons moet aankloppen, is zonneklaar. Vlaanderen heeft zich dubbel geplooid voor de Gemeentelijke Holding, we hebben een enorm bedrag op ons genomen, maar ons tegenvoorstel voor de nationalisering van Dexia werd koudweg afgewezen door de toenmalige minister van Financiën, Didier Reynders. Het spreekt voor zich dat Vlaanderen nu niet bereid is het gat bij Dexia op te vullen.”

Maar volgens de gouverneur is er geen alternatief dan een herkapitalisatie. “Dexia Holding failliet laten gaan zou betekenen dat men moet overgaan tot een verkoop van de activa, en dat op het slechtst mogelijke moment qua markten. Dat zou onze staatsschuld enorm doen stijgen.”

Minister-president, daarin kunnen we u wel volgen. We hebben 500 miljoen euro in het Toekomstfonds geïnvesteerd in aandelen van Dexia aan een waarde van 9,9 euro per aandeel, dat op 31 december 2011 op ongeveer 0,30 euro per aandeel stond. Nu staat het op 0,20 euro. Dus daar blijft niets meer van over. We zijn dat geld definitief kwijt.

Minister-president, hebt u al een vraag gehad, van welke overheid ook, om eventueel mee te helpen aan een herkapitalisatie? De Vlaamse minister van Begroting heeft in mei dit jaar gezegd dat Vlaanderen niet bereid is tot een herkapitalisatie over te gaan, mocht zich dat aandienen, maar het probleem is nu acuut en de vraag zal ongetwijfeld komen. Daarom willen we graag de houding van de Vlaamse Regering kennen ten aanzien van die vraag die onvermijdelijk zal komen.

Minister-president, ik heb drie vragen. Een: waarom was u zo boos op de heer Coene? Waarom wilt u hem censureren? Twee: wat is de impact op de lopende begroting en op de volgende begroting? Drie: wat is uw standpunt over de eventuele herkapitalisatie van de Dexia Holding?

De voorzitter: De heer van Rouveroy heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroy: Voorzitter, minister-president, collega's, Open Vld sluit zich graag aan bij de interpellatie van de heer Van Hauthem, geformuleerd namens het Vlaams Belang. De eerste en volgens ons meest relevante vraag is: waarom hebt u zo furieus gereageerd? Waarom was u zo boos op de uitspraken van de gouverneur van de Nationale Bank? Bij het zoeken naar de motieven daarvan denk ik dat we een en ander kunnen ontbloten.

Wat heeft de gouverneur gezegd? Hij had het over de krimp van de economie. Dat is een open deur intrappen. De cijfers voor het tweede kwartaal waren bekend en zijn ook bevestigd

door Eurostat, en waren door velen al aangekondigd, en niet alleen de doemdenkers van deze wereld. Dat tweede kwartaal is dus gewoon barslecht. Laten we die feiten dan maar gewoon erkennen. Dat heeft de gouverneur ook gedaan. Dan had hij ook nog een boodschap over Dexia.

Laat me eerst even nagaan of dat inderdaad tot de opdracht van de gouverneur van de Nationale Bank behoort. Minister-president, wat is de opdracht van de Nationale Bank? Die kunt u afleiden uit de statuten van de Nationale Bank – ik nodig u uit om die eens te lezen. U hoeft daarvoor niet naar de griffie van het Belgisch Staatsblad te gaan: u kunt gewoon even de website van de Nationale Bank consulteren. Zo kunt u de opdrachten eens overlopen. Behoudens het drukken van bankbiljetten – hoewel ik vermoed dat dat al niet meer het geval is, maar goed, dat is niet het onderwerp van de interpellatie –, is een van de opdrachten van de Nationale Bank het studiewerk op te leveren en de informatie aan te reiken over de economische en financiële toestand van het land, waaronder uiteraard ook van de deelstaat Vlaanderen, maar in de eerste plaats van België.

Dat is dus de opdracht van de gouverneur. Hij moet daarover waken en er informatie over verschaffen. Hij moet die studies opleveren. Nergens in de missie staat dat die enkel mogen worden opgeleverd aan de excellenties van de Federale Regering of van de andere regeringen. Hij heeft een opdracht die enige transparantie vergt. Het is een maatschappelijke opdracht. Hij mag die opdracht dus ook uitvoeren ten overstaan van de publieke opinie, het publieke forum. Dat heeft hij dan ook gedaan.

U had hem misschien wel terecht met de vinger kunnen wijzen indien hij enige emotie zou hebben gekoppeld aan de zakelijke weergave van feiten. Dat heeft hij echter niet gedaan. In de verklaringen van de gouverneur vind ik geen emotie terug. Van nature uit is hij niet zo.

De gouverneur is een fijne man, hij zal zeker emoties hebben. Laat dat duidelijk zijn. Hij kan zijn opdracht met de nodige zakelijkheid uitvoeren. Zo kennen we hem. Hij was secretaris van de ministerraad. *(Opmerkingen)*

Hij was een alom gewaardeerde kabinetchef van de eerste minister. Hij is nu ook een alom gewaardeerde gouverneur. In uw reactie hebt u zelf ook gezegd dat het niet over de intelligentie of de kwaliteiten van de gouverneur van de Nationale Bank, de heer Coene, op zich gaat. Het zou dus enkel kunnen gaan over een eventuele emotionele uitspraak. Ik heb er echter geen gevonden. Het enige wat die man heeft gedaan, is uitvoering geven aan de opdracht die hem ook wettelijk is toebedeeld. Hij heeft dat volgens mij met verve gedaan.

Wat is dan in feite het probleem? Waar stoort u zich dan aan? Volgens mij stoort u zich aan het feit dat de uitspraken van de gouverneur van de Nationale Bank u opzadelen met een opdracht. U hebt die opdracht natuurlijk sowieso. Ik zal niet beweren dat u niet beseft hoe moeilijk de tijden zijn. In de uitspraken van de gouverneur zit echter een impliciete opdracht. Hij zegt eigenlijk: “Blijf bij de les, val niet in slaap, word niet zelfingenomen en tevreden met de resultaten die er zijn.” Hier en daar zijn er resultaten. Zo hebben we vlak voor het zomerreces de indicatoren gekregen van Vlaanderen in Actie (ViA). Dat is blijkbaar ook niet op alle fronten een succesverhaal.

Wat zegt de gouverneur? Wanneer dat derde kwartaal ook een slecht cijfer oplevert en we naar een milde recessie gaan, moeten alle regeringen, ook de federale en de Vlaamse, de begrotingsdoelstellingen blijven nastreven, de schuld verder afbouwen en samen knokken tegen de recessie. We moeten schouder aan schouder vechten tegen die economische, financiële en maatschappelijke crisis. De samenleving is op drift. We moeten de ruggen rechten, schouder aan schouder. De gouverneur is toch geen tegenstander? Hij is een medestander van ons allen en van onze regeringen. Dat heeft hij bij dezen ook bewezen. Hij heeft gewoon gezegd: “Jongens, blijf bij de les, want de crisis is nog niet helemaal bestreden.”

De opdracht is dus in de eerste plaats – de heer Van Houthem heeft het al gezegd – niet alleen voor de Federale Regering, maar ook voor de Vlaamse Regering, ervoor te zorgen dat de

begroting op orde blijft. We zorgen altijd voor een begroting in evenwicht. U bent daar altijd heel tevreden over. We zouden die tevredenheid kunnen delen, ware het niet dat we steeds moeten herhalen dat dat evenwicht niet structureel is en voor een deel wordt verkregen door eenmalige maatregelen. Af en toe is het nuttig en noodzakelijk om met eenmalige maatregelen te werken. Dat is het punt niet. U bereidt zich echter onvoldoende voor op de uitdagingen van morgen en overmorgen, van 2013 en 2014. Er zijn geen buffers. De heer Van den Heuvel of de voorzitter zullen zeggen dat Open Vld het weer heeft over het ontbreken van buffers en reserves. Voorzitter, minister-president, is er binnen die begroting een buffer, wat veerkracht te vinden om dat mogelijk negatief scenario, een krimp van de economie, op te vangen?

Het gaat trouwens niet alleen daarover. Mijnheer Van Hauthem, daarin hebt u ongelijk. Het gaat over meer dan enkel het opvangen van een mogelijke krimp. Minister-president, het gaat ook – en dat zeggen we al maanden – over het opvangen van de financiële gevolgen van de zesde staatshervorming. We willen die staatshervorming. We hebben daar samen voor geknokt en zijn er samen – Open Vld, CD&V en sp.a – trots op. We weten echter maar al te goed dat die zesde staatshervorming bevoegdheden overhevelt, maar niet alle financieringen zal overhevelen. Die opdracht zal niet onbelangrijk zijn. Het gaat dan over de usurperende bevoegdheden en de responsabilisering voor de pensioenen. Dat komt dus bij die eenmalige maatregelen en bij de economische crisis. Minister-president, u staat voor een grote opdracht. We zullen u steunen waar mogelijk. U werd onrustig van een gouverneur van de Nationale Bank die enkel een relaas gaf van wat hij heeft vastgesteld. Open Vld wordt onrustig van een minister-president die geen structurele hervormingen tot stand brengt om ervoor te zorgen dat problemen zoals deze en vele andere die op ons afkomen, worden opgevangen. Dat is onze onrust.

Minister-president, u zegt dat Dexia niet bij ons moet komen aankloppen. De gewesten en de deelstaten van België zitten echter nog altijd onder één dak. Het is nog altijd één huis, zij het met vele kamers. Ik laat in het midden of het een meergezinswoning of een appartementsgebouw is. Als er op één verdieping een brandje – of brand, we zien wel, we moeten geen paniek zaaien – uitbreekt, is het onverstandig om niet thuis te geven als er op de deur geklopt wordt. Ik laat het aan u over om te bepalen of Vlaanderen het appartement erboven, dan wel eronder neemt. Ik zou zeggen: geef altijd thuis als het over samenwerken gaat. Of we daar ook een financiële inspanning voor moeten leveren, is een tweede vraag. U moet niet zo defensief zijn, probeer u constructief op te stellen.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, minister-president, dames en heren, Luc Coene heeft het zelf gezocht. Hij ligt mee aan de basis van de scherpe reacties die hij kreeg.

Hij heeft zijn liberale profiel nooit van zich af kunnen schudden. We hebben het bewijs daarvan net gekregen: de lofrede van de heer van Rouveroi. Als gouverneur van de Nationale Bank doet Luc Coene uitspraken met een politieke berekening. Er zit een schema in dat liberaal gekleurd is. Dat krijgt men nu eenmaal met politieke benoemingen. Dat mag ons niet verbazen.

Dat is een jammere zaak. De gouverneur van de Nationale Bank zou onafhankelijk moeten kunnen spreken. Hij zou boven alle twijfel verheven moeten zijn, en dat is niet het geval. Dat resulteert in zulke gevechten waar niemand beter van wordt. Dat is voor mij belangrijk om vast te stellen. Luc Coene heeft scherpe reacties gekregen, en die heeft hij gedeeltelijk zelf gezocht.

Minister-president, ik heb begrip voor uw reactie, maar u hebt u laten meeslepen in het gebakkelei tussen twee personen die het wat moeilijk hebben met elkaar. Ik vind dat een minister-president niet zo lichtgeraakt mag zijn. U moet daarboven staan, zelfs los van de politieke berekening in de uitspraken van Luc Coene.

Als de gouverneur – in tegenstelling tot enkele maanden geleden, en dat was wellicht ook al politieke berekening – waarschuwt voor een krimp, dan moet u antwoorden op de feiten. U moet zeggen wat dit betekent voor de Vlaamse Regering op begrotingstechnisch en financieel vlak, wat de implicaties zijn en hoe de regering dat gaat oplossen. In uw eerste reactie hebt u daar niet over gerept. U moet als regeringsleider, en zeker als minister van Economie, aangeven hoe u de Vlaamse economie weer gaat aanzwengelen. De krimp is niet goed. Wat gaat u daaraan doen? Dat heb ik niet van u gehoord. U bent in gebreke gebleven als minister-president. U had het niet over wat er moet gebeuren. Niet de reactie op de politiek gekleurde uitlatingen van Luc Coene is belangrijk, wel de feiten.

Hetzelfde geldt inzake Dexia. Ik was echt verbaasd over uw uitspraak. U blokkeert de oplossing voor Dexia vanuit Vlaanderen. U zegt: “Wij doen niet mee!” Dat vind ik een straffe uitspraak. De collega’s hebben erop gewezen: gezien de mogelijke impact op Belfius is dat een onvoorstelbaar gevaarlijke uitspraak. Belfius probeert nu orde op zaken te stellen. Ik denk dat ze goed bezig zijn, maar met zulke uitspraken maakt u het hun niet gemakkelijk. Ik vind dat u daar te vlug in meegegaan bent. U zou zeer rationeel en zakelijk moeten nagaan wat Vlaanderen nog kan doen, hoe Vlaanderen voor een oplossing kan zorgen, hoe u ervoor kunt zorgen dat Belfius niet in gevaar komt. Alle begrip voor uw reactie, maar u hebt niet het goede antwoord gegeven. Het beste antwoord zouden zeer zakelijke en politieke uitspraken over een oplossing zijn.

Minister-president, ten aanzien van Dexia zou u constructief moeten meewerken aan een oplossing. Ten aanzien van de krimp zou u naar de gevolgen moeten kijken en oplossingen moeten zoeken. U hebt dat niet gedaan. Dat is jammer.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, we moeten alles in perspectief zien. Dat de gouverneur van de Nationale Bank commentaar heeft en geeft bij de economische ontwikkeling is normaal. Het behoort tot zijn takenpakket om daar regelmatig zijn licht over te laten schijnen. In de statuten van de Nationale Bank staat echter niet dat zij onrust moet zaaien bij de economische actoren op het veld. Dat staat niet in de statuten, mijnheer van Rouveroi.

Ik denk dat de gouverneur enige voorzichtigheid aan de dag mag leggen. Een centrale bankier moet voorzichtig en omzichtig handelen. De media en andere actoren nemen elke uitspraak van Luc Coene onder de loep. Hij is nu niet meteen de Bernanke of de Draghi onder ons, maar de woorden van een centrale bankier worden op een apothekersweegschaal afgewogen. De nodige voorzichtigheid is geboden.

Ik vraag me toch af wat de redenen hiervoor waren. Het is een plotse ommekeer. We hadden een heel positief cijfer voor het eerste kwartaal en een zeer negatief voor het tweede kwartaal. Een woordje uitleg zou op zijn plaats geweest zijn. Wat waren de oorzaken van die cijfers? Waarom was het eerste kwartaal zeer positief en het tweede negatief?

Bovendien gaat het om een flashraming. Dat is een raming op regelmatige basis die om de zoveel tijd wordt herzien. Binnen drie maanden kan die min 0,6 of ook misschien min 0,3 worden. Laat het ons hopen. Minister-president, u hebt terecht gezegd dat beleidsvoerders mee het vertrouwen moeten proberen te herstellen en het vertrouwen moeten geven aan onze economische actoren. Ze mogen dat vertrouwen absoluut niet ondermijnen. Professor Jef Vuchelen – u ook bekend, mijnheer van Rouveroi – heeft dat vorige week nog eens onderstreept. Politici en centrale bankiers moeten met de nodige omzichtigheid handelen.

Ik hoor sommige mensen van de oppositie zeggen dat we met dat tweede kwartaal weer slecht bezig zijn, dat we in het staartje van het Europese peloton zitten. Dat cijfer was inderdaad minder goed, maar nogmaals, het is een flashraming en bovendien moeten we dat cijfer natuurlijk in perspectief zien: de jongste tien kwartalen hebben we slechts in één kwartaal, namelijk dit kwartaal, slechter gepresteerd dan het Europese gemiddelde. In de andere negen kwartalen hebben we een mooier, hoger groeicijfer kunnen voorleggen. We

moeten echter de nodige voorzichtigheid aan de dag leggen. We mogen de kop niet in het zand steken en zeggen dat er niets aan de hand is. Zowel de Vlaamse Regering als de Federale Regering moet zich daar goed op voorbereiden.

Wat Dexia betreft, het lijkt het me heel duidelijk dat de toezichthouder van de banken, en de Nationale Bank is die toezichthouder, formele procedures en regels heeft wat het inlichten van de overheid betreft. Voor zover ik weet, is het niet via de media dat toezichthouders communiceren over alle uitdagingen die er zoal op de plank liggen. De heer Coene heeft ook al in april gewaarschuwd dat er een kapitaalsverhoging voor Dexia moest komen. Naderhand heeft hij gezegd dat hij misschien wat voorzigtiger had moeten zijn en dat allemaal niet via de media had moeten doen. Ik stel alleen maar vast dat dit nu toch opnieuw gebeurt. We moeten duidelijk zijn ter zake: er zijn formele regels waar die toezichthouder zich moet aan houden. We kunnen alleen maar de vraag stellen dat ook de deelstaten daar misschien nauwer bij zouden worden betrokken. Nu zijn de deelstaten in ons land al vertegenwoordigd in de Hoge Raad van Financiën en de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid. We moeten kunnen nadenken over de vraag hoe de deelstaten ook bij dat financieel toezicht nauwer kunnen worden betrokken.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, we zouden graag nog drie elementen toevoegen aan het debat. Minister-president, het heeft me de jongste tijd wat verbaasd dat men het zoveel had over uw reacties op die uitspraken van de heer Coene. Volgens ons is dat niet echt de kern van de zaak. Om het vrak te stellen, eigenlijk interesseert dat ons helemaal niet. Ik sluit me in die zin aan bij de uitspraken van de heer Watteuw als ik zeg dat wij wel begrip hebben voor uw uitspraken, maar dat dit de kern van de zaak niet is.

Ik verwijst in dit verband naar een artikel van Ivan Van De Cloot in De Morgen van 14 augustus. Die plaatst die rol van die centrale bank, waarnaar de heer Van den Heuvel ook heeft verwezen, in een historisch perspectief. Ik citeer hem: “Wel heeft men in België – te lichtzinnig – de gewoonte gecreëerd om aan het hoofd van de centrale bank mensen te plaatsen die in hun vorig leven een erg actieve politieke rol hebben gespeeld. (...) Toch denk ik dat we het land een dienst zouden bewijzen door in de toekomst de positie van de centrale bank niet te ondergraven door ze te politiseren.” Het is precies daarop dat u hebt gereageerd, en in die zin hebben we daar wel begrip voor.

Wat me nog meer heeft verbaasd, zijn de reacties die daarop zijn gekomen, met name natuurlijk van uw eigen collega – die door raad te geven zijn eigen raad al schendt –, maar ook van de heer van Rouveroi, die op een bepaald ogenblik stelde iets te hebben tegen politici die weigeren de realiteit onder ogen te zien. Mijnheer van Rouveroi, ik herinner me dat anderhalve maand geleden mensen uit uw eigen Open Vld-fractie hier beneden op het spreekgestoelte nog hebben staan verklaren dat we de begrotingsteugels nu wat konden vieren. Er was een groei van 0,6 procent, dus we konden het allemaal wat rustiger aan doen. De harde maatregelen in de begroting konden worden geschrapt. *(Opmerkingen)*

Er werd zelfs voor gepleit om er voor 700 à 800 miljoen euro aan energiecificaten bij te nemen op de begroting. Ik ben heel blij dat de Vlaamse Regering, en bij uitbreiding de meerderheid in dit parlement, voet bij stuk heeft gehouden en heeft vastgehouden aan het begrotingstraject dat we hebben uitgestippeld.

Mijn volgende punten zijn volgens mij veel belangrijker dan de reactie die werd gegeven. Ik heb het dan natuurlijk over de impact op de begroting. Welke impact zullen die negatieve cijfers nu hebben op onze Vlaamse begroting, zowel voor 2012 als voor 2013? De heer Van den Heuvel wijst erop dat we het in vergelijking met het Europese gemiddelde nog niet zo slecht doen, maar natuurlijk moet die nuance worden aangebracht dat dit gemiddelde momenteel heel sterk naar beneden wordt getrokken door zuiderse landen. Dat lijkt me dus niet de ideale basis om ons mee te vergelijken. Ik zou liever vergelijken met onze buurlanden,

en volgens de jongste cijfers stellen we het dan helemaal niet zo goed. Integendeel, volgens de jongste cijfers vinden we veeleer aansluiting bij de zuiderse landen.

Minister-president, ik ben er zeker van dat u wat uitleg zult kunnen geven over welke invloed er zal zijn op 2012 en 2013. Wel is het geruststellend dat u hebt verklaard dat we geen bijdrage zullen leveren voor Dexia. Hebt u ter zake proactief gehandeld of hebt u al een verzoek voor een eventuele bijdrage gekregen van de federale overheid? Het is een goede zaak dat we geen bijdrage moeten leveren. Wij hebben de afspraken die nu als een strop rond de federale begroting hangen, niet gemaakt. We hebben al zeer zware inspanningen geleverd, met de Gemeentelijke Holding, om Dexia overeind te houden. Daar werd daarnet ook al naar verwezen.

Ik kom tot een laatste punt, dat net iets gevoeliger is. Ik ben geen econoom. In deze tijden zeg ik dat met enige opluchting, maar ik stel me dan ook bescheiden en wat terughoudend op. In de media werd echter geïnsinueerd dat het opvallend was dat de cijfers van het Planbureau en de Nationale Bank, waarbij een groei van 0,5 en 0,6 procent werd voorspeld, er op hetzelfde ogenblik zijn gekomen dat volgens alle leading economic indicators de groeivoorzichten benedenwaarts moesten worden bijgesteld. Ik heb daar een mooi grafiekje van gevonden. De Europese Commissie en de OESO stelden hun cijfers benedenwaarts bij. Op exact datzelfde moment stelden de Nationale Bank en het Federaal Planbureau plots een enorme stijging voorop. Dat was heel verdacht en volgens mij is daarmee minstens de geloofwaardigheid ondergraven van de Nationale Bank en het Federaal Planbureau als onafhankelijke instellingen die correcte cijfers moeten geven. Die cijfers zijn heel belangrijk. Dat is niet zomaar een technisch gegeven om onze begroting op af te stemmen: dat raakt rechtstreeks aan de centen van de Vlamingen.

In dat licht willen we u vragen er bij de Federale Regering op aan te dringen dat ervoor wordt gezorgd dat Vlaanderen, en de deelstaten in België in het algemeen, rechtstreeks zicht zouden krijgen op de basisindicatoren waarop de Nationale Bank en het Federaal Planbureau hun voorspellingen baseren. Het is zeer belangrijk om de basisindicatoren te kennen om een correcte inschatting van de groeiprognoses te kunnen maken zodat we de begroting op een correcte manier kunnen opstellen. Op dit moment worden die verzameld bij de federale administratie en krijgen wij alleen de afleidingen en de berekeningen die het Planbureau en de Nationale Bank maken. We krijgen dus die cijfers in tweede orde, maar de basisindicatoren krijgen we niet. Het is belangrijk dat Vlaanderen ze wel rechtstreeks te zien krijgt zodat we er eventueel andere conclusies aan kunnen verbinden dan die die de Nationale Bank of het Planbureau trekt. De tegenstrijdigheid in de cijfers van juni doet toch wel wat vragen rijzen. In de media werd er geïnsinueerd dat het voor de regering-Di Rupo zeer goed uitkwam om zo nog voor het zomerreces de moeilijke beslissingen uit de weg te kunnen gaan. Niemand kan bevestigen dat die insinuaties correct zijn, maar de vaststellingen nopen ons ertoe te vragen om zelf een zicht te krijgen op de basisindicatoren.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, er is reeds veel gezegd. De heer van Rouveroi verwijst naar de statuten van de Nationale Bank en de taak van de gouverneur zoals die daarin is opgenomen. Het is inderdaad juist dat het adviseren van de overheden een van de taken van de Nationale Bank is. Het is ook niet ongebruikelijk dat gouverneurs aanbevelingen doen aan de overheden. Fons Verplaetse deed dat, Guy Quaden had er een reputatie in. Ik zou zelfs zeggen dat we dat af en toe zelfs gemist hebben bij de huidige gouverneur. In 2008 hadden alle overheden zeer graag gehad dat de Nationale Bank had voorspeld dat er een zeer zware financiële crisis aankwam, dat de banken zwaar in de problemen zouden komen en dat er een belangrijke taak voor de overheid zou zijn weggelegd. Helaas. We hebben in Vlaanderen die autoritaire stem van de Nationale Bank ook een beetje gemist op het moment dat Dexia voor de tweede keer in de problemen kwam. Ik verwijs naar het rapport over de Gemeentelijke Holding, waar op basis van uitspraken van de gouverneur van de Nationale

Bank een bepaalde keuze is gemaakt die een bijzonder grote impact heeft gehad, en nog jarenlang zal hebben, op de Vlaamse begroting. Ik pleit dus voor een zeer actieve rol van de Nationale Bank om gericht de overheid te adviseren als er zich opportuniteiten voordoen.

Ik heb wel mijn vragen gehad over de finaliteit van de recente uitspraken. Timing is ook daar belangrijk. Dreigen we niet, door net op die manier en op dat moment te communiceren, in de afgrond te verzeilen waarvoor we waarschuwen? Ik denk – en dat is mijn oprechte mening – dat onverhoede uitspraken in de pers over economische cijfers het slechtst mogelijke cadeau voor de economie zijn. In de pers waarschuwen voor een nijpende noodzaak voor een kapitaalsverhoging is misschien wel het slechtst mogelijke cadeau dat men aan Belfius had kunnen doen.

Ik pleit vooral voor wederzijdse voorzichtigheid, standvastigheid en ook waakzaamheid. Als de cijfers één ding bewijzen, dan is het dat er vandaag een zeer instabiele omgeving is, en het slechtst mogelijke antwoord op zo'n instabiele omgeving is paniek. Ik pleit voor systematiek en ook consequentie. Toen de groeicijfers in het eerste kwartaal beter waren dan in de rest van Europa – ik hoor de echo's in deze zaal nog rondgaan –, waren er hier mensen die ervoor pleitten om bepaalde maatregelen terug te schroeven omdat de dwingende noodzaak weg was. In de plenaire vergadering heeft men tijdens het energiedebat gezegd dat het allemaal niet zo nodig was. In het tweede kwartaal zijn de cijfers jammer genoeg niet goed. Dat is uiteraard geen goed nieuws, maar de slinger moet nu ook niet te ver naar de andere kant doorslaan.

Toen vorig jaar bleek dat de uitgangspunten van de begroting – en het waren de enige werkbare uitgangspunten die we hadden – niet klopten, heeft de Vlaamse Regering onmiddellijk een begrotingswijziging doorgevoerd. Ze heeft dat op de snelst mogelijke manier gedaan. Sindsdien wordt de begroting ook gemonitord. Ik pleit eigenlijk voor een zo groot mogelijke systematiek in tijden van instabiliteit. Als we appels met appels willen vergelijken, dan zullen we in september de cijfers van het Planbureau moeten gebruiken, dat zich ongetwijfeld zal laten inspireren door de meest recente cijfers.

Ik wil ook zeggen dat, als we pleiten voor systematiek en consequentie, de afspraken van het regeerakkoord duidelijk zijn. We vergeten het soms, maar in deze moeilijke tijden is de beste manier om uit de negatieve cijfers te komen, ervoor te zorgen dat er opnieuw groei wordt gerealiseerd, naast gezonde financiën. Ik mis dit vaak in het debat.

Mijnheer van Rouveroy, we hebben in de Olympische Spelen geen medaille gehaald in het turnen, maar ik heb grote bewondering voor de lenigheid die u hier betoond hebt. Op een paar maanden tijd en zelfs in één betoog, pleiten om op een gegeven moment de buffers te laten vallen en de voorzichtigheid te laten varen omdat er een groei is van 0,6 procent, vervolgens hier pleiten voor buffers en afronden met te zeggen dat we de deur moeten openzetten om automatisch op elke vraag voor een mogelijke herkapitalisatie te antwoorden, daarvoor moet ik u proficiat wensen. Dat is een medaille in het turnen waard.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, ik hoop dat iedereen een goede vakantie heeft gehad en goed uitgerust met nieuwe ideeën en inzichten het politiek jaar zal starten. Het Uitgebreid Bureau heeft beslist om het politiek jaar iets sneller te starten naar aanleiding van een aantal uitspraken. Ik zal op alle vragen met de nodige kalmte antwoorden, mijnheer Watteuw. Men maakt nogal snel mijn emoties bekend die ik zeer zorgvuldig uit: furieus enzovoort. Ik ben dat zeer zelden en zeker niet in dit dossier. Ik zal zeer onderbouwd antwoorden.

Er zijn twee delen. Er zijn de conjunctuercijfers van de Nationale Bank en er is gevraagd naar de impact op de Vlaamse begroting. En er is de problematiek van de kapitaalsverhoging bij Dexia.

Ik begin met de conjunctuercijfers van de Nationale Bank. De heer Van Hauthem vroeg zich af wat de gouverneur fout heeft gedaan. Het Vlaams Belang dat de gouverneur verdedigt, dat is hartverscheurend. Het is uw volste recht om de gouverneur van de Nationale Bank in bescherming te nemen.

De heer Joris Van Hauthem: Wij doen dat niet.

Minister-president Kris Peeters: Ik probeer uw vraag te duiden, maar maak u geen zorgen, u kunt straks repliceren.

De Nationale Bank heeft zeer interessante publicaties waarin ze ramingen maakt over de evolutie van de belangrijkste economische parameters zoals de economische groei en de inflatie en tegelijk reeksen presenteert over het verleden. De heer Van den Heuvel heeft terecht het onderscheid gemaakt tussen flash en andere publicaties. Men presenteert bovendien niet alleen eigen ramingen, maar ook die van de collega's van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de Europese Unie en men publiceert ook driemaandelijks in Belgian Prime News de 'consensusprognoses' van een panel. De deelnemers van het panel worden ook in het Belgian Prime News opgesomd op pagina 1. Om de voorspelbaarheid van deze gegevensstroom voor de markten beheersbaar te houden, worden de publicatiedata zelfs lang op voorhand vastgelegd.

In de Belgian Prime News van 29 juni 2012 van de Nationale Bank werd het consensus-groei cijfer van twaalf banken voor 2012 opgetrokken van 0 procent naar plus 0,4 procent. Ik denk dat de Vlaamse economie ook hier een belangrijke bijdrage heeft geleverd omdat de groeiramingen voor 2012 zelfs iets hoger waren, plus 0,5 tot 0,6 procent. Dat was dus volgens het Belgian Prime News van 29 juni 2012.

In een perscommuniqué van 25 juli 2012 heeft diezelfde Nationale Bank gesteld dat – ik citeer – “het ondernemersvertrouwen in juli een bescheiden verbetering kent”. Iedereen kon – mogelijk hebt u dat in uw vakantieoorden vastgesteld – in de wekelijkse publicatie van de economische indicatoren voor België van 24 augustus lezen dat de Nationale Bank – nog altijd een instelling geleid door Luc Coene – een groei voorspelt voor België in 2012 van 0,6 procent.

En zelfs uit de conjunctuurenquête van de maand augustus – een publicatie van 24 augustus – komt nog een gemengd beeld naar voren: in de handel nam na vier maanden van toegenomen optimisme het vertrouwen sterk af wegens de terugvallende vraag. In de verwerkende nijverheid daarentegen lijkt – ik citeer – “het economische herstel zich door te zetten”.

Wat zijn de vooruitzichten die de Nationale Bank heeft gepubliceerd voor 2013? Waar blijkt die langdurige negatieve groei uit? Ik stel vast dat de groeivooruitzichten voor 2013 de voorbije maanden blijkens de gepubliceerde cijfers constant op plus 1,2 procent worden geraamd.

Nu komt de vraag, en het antwoord. In deze context heeft de gouverneur van de Nationale Bank een totaal andere boodschap gegeven in zijn interviews die gepubliceerd werden op 11 augustus. Ik zeg in alle rust en duidelijkheid: mocht de voorzitter van een beursgenoteerd bedrijf dergelijke afwijkende cijfers van gepubliceerde gegevens meegeven in een interview, dan denk ik niet dat de toezichthouder, noch de aandeelhouders dit blauwblauw zouden laten.

Omdat u spreekt over censuur enzovoort, wil ik uitdrukkelijk onderstrepen dat ik voor alle duidelijkheid geen enkel probleem heb met een gouverneur van de Nationale Bank of om het even welke econoom – we hebben er vele die over de hele wereld worden geroemd voor hun deskundigheid – die zou waarschuwen dat het herstel broos is en dat de economie nog alle kanten uit kan, maar boudweg een langdurige recessie aankondigen, is manifest strijdig met de gegevens die de instelling van de gouverneur nog steeds officieel verstrekt.

Als beleids mensen proberen we op basis van de cijfers, die officiële instanties aanleveren, een groeibeleid te voeren in ons land en proberen we Vlaanderen voor te stellen als een regio waarin je met vertrouwen kunt investeren. Ik heb in Londen heel wat investeringsseminaries

bijgewoond en ook toegesproken. We moeten ons effectief hoeden voor misplaatst optimisme en realistische inschattingen maken, en het is correct dat op 1 augustus de Nationale Bank heeft meegedeeld dat op basis van een eerste raming het tweede kwartaal veel slechter is geweest dan werd aangenomen.

Een bevestiging van dit cijfer of desgevallend een bijstelling zal gebeuren in de loop van september. We zullen dan kunnen vaststellen of de uitspraken van de gouverneur al of niet worden bevestigd. Maar anderzijds is het belangrijk blijvend vertrouwen te geven. De Vlaamse conjunctuur is immers heel gevoelig voor de evolutie van de private consumptie en voor de evolutie van onze exportvraag. De drijvende krachten – ik trap hier weer open deuren in – achter de private consumptie, zijnde de loonevolutie, de relatief lage werkloosheidsgraad en het niveau van de sociale uitkeringen, zien er in België nog altijd zeer positief uit.

Wat de evolutie van de exportvraag betreft, is dat minder duidelijk, maar ik wil nog eens beklemtonen dat we alles doen om Vlaanderen in contact te brengen met de snelgroeiende regio's in de wereld, zodat we van de economische ontwikkeling die daar plaatsgrijpt, kunnen profiteren.

Uit recente conjunctuurcycli is trouwens gebleken dat de Vlaamse economie als logistieke poort van Europa weliswaar een duidelijke voorloper is in de conjuncturomslagen, maar belangrijker is dat onze economie weerbaarder is dan die van de meeste eurolidstaten. Dat de economische activiteit in vergelijking met die landen minder scherp terugvalt en sneller opveert, is door die cycli aangetoond. Dit is dankzij de veel gezondere financiële situatie van de Vlaamse gezinnen en van de Vlaamse overheid, die veel minder schulden hebben dan in het buitenland, en dankzij een veel solidere balansstructuur van onze bedrijven, die boven het Europese gemiddelde ligt.

Toen ik de interviews las die in meerdere kranten zijn verschenen, heb ik inderdaad gezegd dat als de overheid zowel investeerders als de eigen consumenten vertrouwen wil geven, en er tegelijk paniekerige berichten worden verspreid, die strijdig zijn met de officiële gegevens die worden verstrekt – ik lees nog altijd dat voor 2013 een groei van 1,2 procent wordt voorspeld –, dat iets is waarop moet worden gereageerd, wat ik dan ook heb gedaan.

Net zoals sommige betogen hier duidelijk hebben onderstreept, verwachten jullie en ik van de gouverneur van de Nationale Bank onderbouwde cijfers te mogen ontvangen – iedereen mag die ontvangen –, en verwacht ik dat de boodschap die in een interview wordt gegeven, coherent is met de cijfers die door zijn instelling zelf worden verspreid. Ik hoop dat dit duidelijk is. Ik heb alle documentatie bij die dit onderbouwt, maar ik ga ervan uit dat jullie dit ook hebben opgezocht.

De vraag is nu wat de budgettaire impact op de Vlaamse begroting is. Voor het jaar 2012 is er geen directe financiële impact voor Vlaanderen te verwachten. Onze meest conjunctuurgevoelige belasting zijn de registratierechten, maar de band tussen de waarde van het onroerend goed en de economische groei is niet zo eenduidig en de verkoopswaarden in de eerste zes maanden waren goed, zodat een eventuele impact op 2012 slechts beperkt zal zijn.

Voor 2013 kan de impact echter veel groter zijn. De dotaties die we zullen ontvangen in 2013, vallen immers uiteen in twee componenten: een afrekening ten aanzien van 2012, en als de groei lager zou zijn dan de 0,1 procent die we hebben gepland, dan wordt dit gecorrigeerd in plus of in min bij de afrekening die we in 2013 ontvangen, en dan uiteraard de dotaties 2013, die zullen worden vastgesteld op basis van het economisch budget dat in september 2012 zal worden bekendgemaakt. De precieze datum die me is meegedeeld, is 14 september. Ruw geschat betekent een groeivertraging van 0,1 procent een vermindering van onze inkomsten met 20 miljoen euro.

U weet dat de uitgaven van de Vlaamse overheid zeer weinig binding hebben met de conjunctuurevolutie. Het is niet omdat de economie sterker of zwakker groeit, dat de uitgaven voor onderwijs en welzijn stijgen of dalen. Enkel onrechtstreeks en met vertraging kun je

vaststellen dat er bij een sterke conjunctuur mogelijk bijkomende looneisen zijn van het personeel bij de cao-onderhandelingen. Dit gegeven zorgt ervoor dat we als Vlaamse overheid inderdaad kwetsbaar zijn voor een negatieve conjunctuur.

Ook in Vlaanderen zijn er dus structurele keuzes nodig, en deze regering heeft reeds enkele belangrijke keuzes gemaakt, bijvoorbeeld bij De Lijn, waar de kostendeckingsgraad moet stijgen, maar ook in het onderwijs, waar we met opnieuw stijgende leerlingenaantallen, met een overeenkomstige stijging van de nood aan leerkrachten en aan bijkomende infrastructuur, de terbeschikkingstelling voor het pensioen hebben afgebouwd.

Als Vlaamse overheid opteren we ook voor minder ambtenaren. Ook inzake het subsidiebeleid zullen we nog meer moeten focussen op het essentiële. In periodes van lage groei mogen de uitgaven nominaal niet stijgen – dat hebben we ook effectief gerealiseerd in de afgelopen jaren – en zijn continue inspanningen om recurrente efficiëntiewinsten te halen noodzakelijk.

Vorig jaar heeft de oppositie het gehad over De Lijn en het onderwijs en subsidies enzovoort. We hebben daar uitvoerig over kunnen spreken. Dat zijn keuzes die we ook hebben gemaakt.

Ik heb duidelijk gemaakt dat de uitspraken van de gouverneur in de toekomst best stroomlijnen met de publicatie van de Nationale Bank. Ofwel geeft hij interviews en geen publicaties meer, of omgekeerd, maar dat laat ik aan de wijsheid van de gouverneur zelf over.

De structurele vraag, naast de begroting, is: hoe zullen we een en ander aanpakken? Daar heeft de heer Diependaele ook naar gevraagd. Het is evident dat we de budgettaire consequenties van een conjuncturele terugval scherp in het oog moeten houden. Het is nog veel belangrijker waakzaam te zijn over ons structureel groeipotentieel. Ook daar, collega's, moet de nodige aandacht aan worden besteed.

Ik zal enkele structurele overwegingen aanhalen waar we later misschien op kunnen terugkomen. De eerste bekommernis is dat onze lopende betalingsbalans, die – zoals u weet – voor 80 procent door de Vlaamse economie wordt bepaald en de ultieme spiegel is van onze concurrentiekracht, sinds 2002 structureel is afgekalfd. Die tendens gaat sinds midden jaren 90 gepaard met een structurele afkalving van ons marktaandeel door de toenemende concurrentie van de opkomende economieën en de globaliseringsgolf. Dat geldt niet alleen voor België en Vlaanderen, maar voor alle eurolanden. Een belangrijke vaststelling is evenwel dat mede dankzij het gevoerde Vlaamse beleid ons marktaandelenverlies sinds 2007 gevoelig is afgeremd. U kunt dat ook nakijken. Sinds 2007 zijn we erin geslaagd om dat marktaandelenverlies af te remmen.

De cijfers tonen ook aan dat het competitiviteitsdebat, waar de Vlaamse Regering – mocht u zich dat afvragen – de komende maanden actief aan zal deelnemen, veel complexer is dan de discussie over het indexeringsmechanisme. Ik wil dat graag aantonen aan de hand van een aantal cijfers uit het jaarverslag 2011 van de Nationale Bank: “De uurloonkosthandicap van onze bedrijven ten opzichte van de buurlanden is sinds 1996 quasi ieder jaar toegenomen. Eind 2011 was het 3,9 procent. Vooral ten opzichte van Duitsland is de kloof aanzienlijk, bijna 15 procent. Het beeld wordt nog duidelijker als we kijken naar de loonkosthandicap per eenheid product, als we dus rekening houden met de evolutie van de productiviteit. Dan loopt onze handicap ten opzichte van Duitsland op tot 25 procent, steeds met 1996 als vertrekbasis. Er zijn belangrijke mismatches op de Belgische arbeidsmarkt. De vacaturegraad is hoog in combinatie met de huidige werkloosheidsgraad. Een aantal kansengroepen scoort bijzonder slecht op de arbeidsmarkt. Zo ligt de werkloosheidsgraad bij mensen met een niet-Europese nationaliteit viermaal hoger dan gemiddeld. Volgens de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid is het basisprobleem een verkeerde scholing of een gebrek aan scholing.”

We hebben met onze relanceaanpak van dit voorjaar werk gemaakt van het bijstellen van onze arbeidsmarkt. Voldoende groei is namelijk cruciaal om een lage werkloosheid en een goede sociale bescherming te blijven realiseren. We hebben de relancestrategie ontwikkeld binnen een begroting in evenwicht, we hebben de juiste accenten gelegd en tegelijk het

consumentenvertrouwen niet nodeloos aangetast door in te zetten op innovatie, investeringen, sociale cohesie en werkgelegenheid. Geen dure ‘deficit spending’, maar een permanente aandacht voor de concurrentiekracht.

In de projecten ViA en Pact 2020 werden de nodige accenten gelegd en daaruit kwam de nodige daadkracht voort. Ook hier geef ik graag enkele voorbeelden.

Met onze handelsmissies trachten we de geografische spreiding van onze exportmarkten te verruimen en buitenlandse investeerders aan te trekken. Zo heeft Flanders Investment & Trade (F.I.T.) vorig jaar een recordaantal nieuwe buitenlandse investeringsprojecten aangekregen. 17.000 Vlaamse kmo's exporteerden vorig jaar voor meer dan 300 miljoen euro.

Ik trap misschien een open deur in, maar ik wil toch nog even herhalen dat we, om de productstructuur van onze uitvoer te verbeteren, het hoogtechnologische aandeel ervan moeten aanzwengelen. Daarom hebben we een extra budgettaire inspanning gedaan voor onderzoek en ontwikkeling. De Vlaamse publieke uitgaven voor Research and Development (R&D) liggen momenteel met 0,75 procent bruto binnenlands product (bbp) hoger dan bij de drie belangrijkste buurlanden, waar het momenteel op 0,56 procent bbp zit. De totale Vlaamse onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven brengen ons dicht bij het gemiddelde van de drie partnerlanden: 2,2 versus 2,5 procent bbp.

Vlaanderen haalt trouwens de tiende plaats op de wereldlijst van patentaanvragen. 85 procent van de grote Vlaamse ondernemingen en 61 procent van de kmo's werkt aan nieuwe of vernieuwde product- en procesinnovaties, organisatorische en marketinginnovaties. Met die innovatiegraad moeten we in het Eurogebied enkel Duitsland en Luxemburg laten voorgaan. Ongeveer 10 procent van de Vlamingen is actief in hoogtechnologische bedrijven, gezondheidszorg, biotechnologie, logistiek en netwerkindustrieën.

We moeten in dat Nieuw Industrieel Beleid resoluut doorgaan met ViA en Pact 2020. Ik kom daar nog op terug, zeker op 24 september.

Voorzitter, collega's, de concurrentiekracht hangt niet alleen af van een dynamisch, innovatief en bedrijfsvriendelijk economisch klimaat. We moeten alles doen om dat te realiseren, elke dag. Ik ben me ervan bewust dat dat hard werken is. We moeten echter ook scherp toezien op onze kostenstructuur. De loonkosten van onze ondernemingen bedragen 38 procent van de totale productiekost. Onze ingevoerde en lokale energiekosten – vandaag een zeer actueel thema – bedragen 11 procent van de totale kostprijs van onze industrie. In drie van de ons omringende landen bedraagt dat 6,8 procent. 6,8 procent versus 11 procent betekent dus een verschil van 4,2 procent. Die kosten zijn niet onbelangrijk bij het in het rood trekken van onze cijfers van de lopende betalingsbalans. In vergelijking met onze concurrenten is ons land structureel gevoeliger aan de energieprijsstijgingen. Daarom is een gepast energiebeleid voor Vlaanderen een cruciaal onderdeel van het concurrentiedebat: een beleid dat erop gericht is onze energieafhankelijkheid een stuk terug te dringen en de prijsontwikkeling ervan te beheersen door een energietarifiering die ons minstens bij de 6,8 procent van de drie buurlanden brengt.

We moeten er alles aan doen om de kostenstructuur van onze bedrijven structureel te verlichten. Het debat over de loonkosten met de evolutie van de sociale bijdragen, de pensioenkosten via de extralegale systemen, de kostprijs van de energie en de verzekerde toevoer ervan moet verder worden aangepakt.

Voorzitter, om dit eerste deel af te sluiten, wil ik het opnieuw even hebben over de Nationale Bank. Zoals de collega's zeiden: meten is weten. Dat is heel belangrijk voor het ontwikkelen van een goed beleid. De Nationale Bank beschikt over een unieke uitkijkpost op enerzijds toekomstige conjunctuurtendensen, die verschillend evolueren in Vlaanderen dan in de rest van België wegens structurele verschillen inzake industrieel en exportgewicht, bevolkingsaangroei, ontwikkeling van de arbeidsmarkt enzovoort, en anderzijds op de indicatoren van concurrentiekracht.

Gelet op de uitvoering van de zesde staatshervorming en de grotere betrokkenheid bij een aantal federale instellingen in de financieel-economische sfeer – de heer Van den Heuvel verwees ernaar – vind ik, in lijn met wat dit Vlaams Parlement hierover heeft gesteld naar aanleiding van de discussies die hebben geleid tot de bekende vijf resoluties, dat de gewesten ook beter moeten worden geïnformeerd over de studies en de indicatoren die door de Nationale Bank worden opgemaakt en opgesteld. De Nationale Bank heeft de voorbije jaren immers een groeiende rol gekregen in de beleidsvoorbereiding naar de sturing van onze economie. Vanuit die invalshoek stel ik heel duidelijk: om Vlaanderen toe te laten om in het bijzonder de relevante sociaal-economische tendensen nog beter proactief te kunnen volgen, is de aanwezigheid van de gewesten – zoals eerder gevraagd in het Vlaams Parlement – in de Nationale Bank en in die regentenraad noodzakelijk.

Ik hoop dat ik hiermee mijn reactie duidelijk heb gemaakt. De uitspraken van de gouverneur en de publicaties van de Nationale Bank lopen niet gelijk. Ik heb gevraagd hoe het nu eigenlijk zit. Ik ben tevens ingegaan op de budgettaire complicaties, die totaal verschillend zijn voor de begroting 2012 om redenen die ik heb toegelicht. De Nationale Bank houdt nog altijd een groei van 1,2 aan voor 2013. Als dat verandert, heeft dat natuurlijk zware gevolgen. Het economische budget dat wordt opgemaakt door de Nationale Bank en het Planbureau zal ons worden overgemaakt op 14 september.

Dan zijn er de uitspraken over een noodzakelijke kapitaalsverhoging bij Dexia. Ook hier doet de gouverneur uitspraken over een nog altijd beursgenoteerd bedrijf waar we als Vlaamse overheid een beperkt aandeel in hebben. De nv Dexia, in tegenstelling tot Belfius, is tot nader order nog altijd geen overheidsbedrijf maar een beursgenoteerd bedrijf.

Voor de Vlaamse overheid is de waarde van de investering in 2008 meer dan gedecimeerd. De heer Van Hauthem heeft de huidige waarde van onze participatie meegegeven. We hebben als Vlaamse overheid samen met de andere gewesten en de federale overheid ook onze verantwoordelijkheid opgenomen bij de Gemeentelijke Holding en daar de gevolgen financieel van gedragen. Daar is een hoorzitting over gehouden onder uw voorzitterschap, voorzitter. Er is gevraagd waarom we dat toen gedaan hebben. Er is heel wat tekst en uitleg gegeven. De oppositie vraagt nu om dat nog eens te doen.

De gewesten hadden in 2011 een plan voor de herstructurering van de groep, dat toen door de toezichthouder als “te laat” werd beoordeeld. Het was niet meer mogelijk om in die zin oplossingen te bieden. Ik stel nochtans vast dat bijvoorbeeld de heropstart van de krediet-verleningsfaciliteit aan de Franse openbare besturen – intussen één jaar later – nog altijd niet is gebeurd.

Ik blijf ervan overtuigd dat de opsplitsing van de groep, zoals toen door de gewesten, dus ook Wallonië en Brussel, en hun adviseurs voorgesteld, niet alleen meer waarde had behouden, maar bovendien ook de verantwoordelijkheid voor de onderdelen meer in de onderscheiden moederlanden had gelegd. Ik heb daarom heel duidelijk gesteld dat de Vlaamse overheid als aandeelhouder ten belope van 2,85 procent in de nv Dexia niet zal meedoen aan een eventuele kapitaalsverhoging. Ik denk dat het nuttig is om van bij het begin duidelijk te zijn.

We zijn altijd bereid om zeer constructief mee te werken aan oplossingen maar een kapitaalsverhoging is wat anders. We hebben als aandeelhouder al 500 miljoen euro rechtstreeks ingebracht op vraag van de federale overheid. We hebben op vraag van de federale overheid bijkomende garanties gegeven aan de Gemeentelijke Holding. Dat heeft ons meer dan 500 miljoen euro gekost. We hebben toen voorgesteld om andere oplossingen in overweging te nemen. We waren bereid om financiële engagementen aan te gaan. Dat is toen niet aanvaard. Dat zijn de drie elementen. Er is geen enkel contact geweest met de Dexia Holding. Er is totaal geen bijkomende informatie gegeven. Het argument daarvoor was vermoedelijk: u bent ‘maar’ een aandeelhouder en als we één aandeelhouder informeren moeten we ze allemaal informeren.

Het voorbije jaar zijn er geen contacten geweest tussen de Federale en de Vlaamse Regering. Er is wel een informeel contact geweest met de Vlaamse overheid op initiatief van de aandeelhouder Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM), die wel vertegenwoordigd is in de raad van bestuur, over de voorgenomen wijzigingen in de raad. Als Vlaamse overheid blijven we deze sterk in waarde verminderde participatie uiteraard opvolgen.

Met deze voorgeschiedenis vindt de Vlaamse Regering het niet zinvol om deel te nemen aan de kapitaalsverhoging.

Ik blijf erbij dat publieke uitspraken – nu kom ik terug bij de gouverneur – over strategische beslissingen, zoals een mogelijke toekomstige kapitaalsverhoging in een Belgische financiële instelling, in dit geval het beursgenoteerde Dexia, dat belangrijke banden onderhoudt met Belfius Bank en Belfius Verzekeringen, een instelling die voor enorme bedragen leningen en kredieten op haar balans heeft, uiterst gevoelig zijn. Overreacties op dergelijke informatie vanwege de financiële markten hebben in het verleden spijtig genoeg vaak onvoorziene schadelijke spill-overeffecten gecreëerd. Het zou dan ook blijk geven van democratische verantwoordelijkheid mocht de prudentiële toezichthouder hierover enerzijds zeer terughoudend zijn in de media en anderzijds, als het systemische financiële instellingen betreft, de respectievelijke overheden gepast informeren in hun hoedanigheid van beleidsverantwoordelijke inzake het economische beleid.

Gelet op het systemische belang van een aantal instellingen voor de Vlaamse economie meen ik dat het nuttig zou zijn – we kunnen dat verder bespreken – dat bij de implementatie van de plannen die de Europese Commissie momenteel uitwerkt inzake de ‘banking union’ en bij de uitrol van haar ontwerprichtlijn voor redres en resolutie van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, de belangen van de Vlaamse Gemeenschap behartigd kunnen worden in het crisisresolutiecomité dat op nationaal vlak gerealiseerd is. Als Vlaamse overheid is ons door de federale overheid trouwens gevraagd om te helpen om de financiële crisis te overwinnen. Het is dan ook maar logisch dat we geïnformeerd blijven over de evoluties in deze zaak.

Ik zal van deze gelegenheid gebruik maken om erop aan te dringen dat de prudentiële toezichthouder zich terughoudender opstelt in de media en wijzen op zijn democratische verantwoordelijkheid, ook ten aanzien van het Vlaams Parlement. Dat heeft niets te maken met censuur maar alles met verantwoordelijkheid, gezien de grote gevoeligheid inzake het aankondigen van een kapitaalsverhoging van een beursgenoteerde onderneming. In het verleden richtte de reactie daarop van de financiële markten veel schade aan.

In die context reageren we positief op het gegeven dat de Federale Regering een bestuurder van de Nationale Bank heeft aangewezen als voorzitter van de high-level task force die Eurostat eist om op een gecoördineerde manier onze begrotingsgegevens aan Eurostat te kunnen bezorgen en waarbij ook de gewesten uitgenodigd worden om experts af te vaardigen. Dat zullen we dan ook doen.

Tot daar mijn tekst en uitleg naar aanleiding van de interpellatie die u genooddaakt heeft om de vakantie wat in te korten. Ik ben zeer graag ingegaan op de vragen. Ik hoop dat mijn antwoord afdoende is. Ik zal bijkomende vragen met plezier beantwoorden.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister-president, dank voor uw zeer uitgebreid en boeiend antwoord. Het is zeer duidelijk. Ik kan het als volgt samenvatten. U hebt de gouverneur van de Nationale Bank in de media al terechtgewezen voor zijn uitspraken. U neemt die woorden vandaag niet terug, integendeel, u geeft hem er nog twee kletsen bij. Over Dexia zegt u immers dat men dat niet doet, publiekelijk spreken over een eventuele kapitaalsverhoging. Nochtans was dat ook al in mei aangekondigd, in de federale parlementaire commissie, en nadien nog in een persconferentie. Maar goed, ik stel vast dat u daar bijzonder zwaar aan tilt.

Ook doet u een aantal hallucinante uitspraken over de cijfers. Eigenlijk zegt u dat de gouverneur cijfers verspreidt die niet overeenstemmen met de publicaties van zijn eigen instellingen. U zegt dat die cijfers en de conclusie eruit – een eventuele recessie – niet overeenstemmen met die publicaties. Ik hoef de gouverneur niet te verdedigen, daar gaat het niet om. Maar waarom doet hij dat dan? Dan spreekt hij in uw ogen immers niet de waarheid, of geeft hij maar de halve waarheid. Ik wik mijn woorden.

U bent hier zeer zwaar van leer getrokken tegen de gouverneur. Eigenlijk heb u hem vandaag als compleet onverantwoord bestempeld. Dat is mijn conclusie uit uw antwoord, zowel wat de economische krimp als wat zijn uitspraken over een eventuele herkapitalisatie van Dexia betreft. Wat is volgens u dan de reden voor dat verschil? Waarom trekt hij volgens u compleet verkeerde conclusies, die niet meer in overeenstemming zijn met zijn eigen publicaties? Als dat het geval is, dan is er inderdaad iets fundamenteel mis. Waarom heeft de gouverneur dan die boodschap gebracht, volgens u? Nu u dan toch de voet op het gaspedaal hebt – en ik kan u begrijpen –, dat kunt u die immers nog wat verder indrukken.

Over Dexia zijn we het eens met u en met het standpunt van de Vlaamse Regering, dat ook al in mei werd verwoord en dat u hier nu in feite herhaalt: het komt de Vlaamse overheid niet langer toe om deel te nemen aan een eventuele herkapitalisatie.

Ik vind uw antwoorden bijzonder verhelderend, en dat alleen was een goede reden om vandaag deze commissie bijeen te roepen. U hebt de gouverneur er twee kletsen bijgegeven.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Minister-president, u bent inderdaad uitgerust teruggekeerd uit het reces, want uw antwoord was zeer interessant: dat is correct. Ik wil me ter zake aansluiten bij wat de heer Van Hauthem zei. Het zal voor ons alleszins dankbare informatie zijn ter voorbereiding van uw Septemberverklaring en onze replieken daarop. U hebt er in feite ook impliciet naar verwezen. In die zin is het wel goed geweest dat u hebt gereageerd op de gouverneur en dat vervolgens de interpellatie werd ingediend. Zo krijgen we vóór de Septemberverklaring wat meer informatie dan andere jaren. Misschien moet dat gewoon een goede gewoonte worden, dat heel snel op de bal spelen, nog voor u uw Septemberverklaring aflegt. Dank u, dus, voor de informatie.

U maakt een onderscheid, en terecht, tussen de verklaringen van de gouverneur over de economische krimp en diens uitspraken over Dexia. Die context is maatschappelijk en juridisch verschillend. In die zin meen ik dat we ons wat nader moeten beraden over de uitspraken van de gouverneur over Dexia. Dat is inderdaad veel meer precair. Ik blijf echter bij de stelling van onze fractie dat, als het gaat over de economische groei of krimp, het een opdracht is van de gouverneur om te spreken zoals hij heeft gesproken. Wat dat betreft, vind ik het nog altijd spijtig dat u blijft schieten op de pianist, terwijl we veel meer aandacht zouden moeten hebben voor de partituur, voor wat we horen.

Mijnheer Van Malderen, u huilt trouwens mee met de wolven in het bos. U schiet hier ook op de pianist-gouverneur, maar u doet dat met losse flodders, of op een onoprechte manier. Ik heb genoteerd wat u hebt gezegd. U hebt de gouverneur een echt smerige sneer gegeven toen u stelde dat we hem nu wel om de haverklap horen, maar u afvroeg of we hem in 2008 hebben gehoord. Mag ik u wijzen op het feit dat de huidige gouverneur, de heer Coene, in 2008 helemaal geen gouverneur was? Hij is gouverneur sinds 2011. Daarvoor was het de heer Quaden. In die periode was de heer Coene directeur, geen gouverneur. Ik wijs u erop dat we de heer De Batselier, ook directeur in die periode, al evenmin hebben gehoord. U zou dat trouwens beter dan om het even wie moeten weten, want u bent de opvolger van de heer De Batselier. Dit was enigszins terzijde, maar dan toch een puntje op de i, want dit is niet correct.

We blijven dus betreuren dat men schiet op de pianist. Men moet aandacht hebben voor de partituur, voor wat we allemaal horen en wat inderdaad kwartaal na kwartaal verandert. Dat horen we ook en dat is wel waar. Laten we echter toch maar zeggen dat de sfeer van de

partituur, hier en ook elders, erop neerkomt dat de crisis nog niet is overwonnen, dat er nog een hele weg af te leggen is, die nog vele jaren in beslag zal nemen. Minister-president, blijf dus alstublieft bij de les: zorg voor structuurhervormingen, voor buffers, voor ruimte opdat deze crisis kan worden opgevangen.

Een aantal leden, waaronder de heer Diependaele, hebben verwezen naar de uitspraken van mevrouw De Knop. Mijnheer Diependaele, het spijt me, maar dat gebeurde in het kader van het debat dat we hebben gehouden over het Energiedecreet en de financieringswijze van de groene stroom. Dat ging over een totaal andere context, maar er was altijd sprake van blijven bij een begroting in evenwicht. Het is altijd een kwestie van keuzes, en wij maken niet de keuzes die deze meerderheid heeft gemaakt met het Energiedecreet. Wij maken andere keuzes, maar het eindresultaat is en blijft in alle omstandigheden natuurlijk een begroting in evenwicht, maar een structureel evenwicht.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, ik heb die ochtend het interview gehoord in De Ochtend. Ik was toen verbaasd door uw scherpe reactie. U gaf minstens de indruk niet te willen ingaan op de elementen die Luc Coene naar voren had gebracht. U doet dat nu wel, en het was inderdaad een interessant antwoord. Eigenlijk had u toen die elementen moeten brengen, maar goed, het stemt ons tevreden dat dit nu al gebeurt. U geeft inderdaad nog een bijkomende sneer naar gouverneur Coene, maar ik moet zeggen dat ik dat wel kan begrijpen.

Minder begrip heb ik voor uw analyse van de situatie in Vlaanderen. U haalt wel een aantal problemen aan. U hebt het over de handelsbalans. U hebt het terecht over de arbeidsmarkt. Er is de productiviteit. Ik wil daar nog iets aan toevoegen: wat de verduurzaming van de economie betreft, staan we eigenlijk nog nergens. Dan vervalt u echter opnieuw in uw oude gewoonte. Ik was wat bezorgd toen ik het interview hoorde in De Ochtend, maar nu bent u weer helemaal de oude. U haalt uw positieve gebedsmolen opnieuw boven: we zijn bezig met een relancestrategie, ViA, Pact 2020, we zijn goed bezig qua innovatie, we zijn goed bezig, we zijn goed bezig, we zijn goed bezig. Er zijn ongelooflijke problemen, maar we zijn goed bezig. U blijft dat maar herhalen. Ik haal maar één element aan, om aan te tonen hoe licht dit soms weegt. U verwijst naar de 0,75 procent van het bbp voor innovatie. Zeer goed. We bevinden ons daarmee op het niveau van 2003. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

We halen de 1 procent in 2020 niet, wat u nochtans had beloofd. U bent dus weer de oude: het is weer allemaal goed in Vlaanderen. Ik verwacht van u dat u gewoon zakelijk reageert op de elementen die Luc Coene aanbrengt, los van alle politieke berekeningen die men erbij lapt, maar ook dat u het probleem erkent, en volgens mij doet u dat onvoldoende.

Bovendien is uw houding inzake Dexia wat merkwaardig. U zegt dat er een herkapitalisatie nodig is, u sluit de deelname van de Vlaamse Regering aan de kapitaalsverhoging dus eigenlijk uit. Namens de N-VA heeft de heer Diependaele dat ook gedaan, ik heb begrepen dat dit ook het standpunt is van de sp.a. U zegt echter tegelijkertijd dat u bereid bent om te zoeken naar constructieve oplossingen – u hebt op dat vlak een reputatie. Maar als het punt is dat er een herkapitalisatie moet komen – wat de meeste waarnemers geloven –, welke constructieve oplossingen hebt u dan in gedachten? Kunt u me dat even omschrijven? Want dat is natuurlijk gemakkelijk: u zegt constructief te willen meewerken, maar u hebt er nog geen flauw benul van wat die constructieve oplossingen kunnen zijn. Ik zou graag van u, als minister-president, willen weten in welke richting u wilt zoeken naar een oplossing voor Dexia. Dat is belangrijk, want Belfius heeft nood aan een oplossing voor Dexia.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, ik stel vast dat er rond de uitlatingen van de heer Coene grote consensus heerst. Het stelt me ook gerust dat de steun aan de minister-president vanuit het parlement groot is.

Rond de economische cijfers hebben we de discussie gehad. Ik denk dat we er allemaal heel voorzichtig in moeten zijn. Het gaat over flashramingen, en er is ook een probleem van timing, want die ramingen stoken ook niet altijd met de herziening van de volledige ramingen. Als je aan het hoofd staat van een dergelijke instelling, moet je voor ogen houden dat die timing niet altijd juist zit: een flashraming van een kwartaal loopt niet altijd gelijk met een herziening van globale ramingen voor het volgende jaar.

Ik denk dat de uitdagingen groot blijven, en dat we die ook moeten benoemen. Nu echter vanuit de oppositie laten uitschijnen dat de Vlaamse Regering het hoofd in het zand steekt en niet weet welke uitdagingen er op ons afkomen, is te kort door de bocht. We beseffen immers allemaal dat dit op een coherente manier moet worden aangepakt. Ik nodig de oppositie trouwens uit om ook eens op een coherente manier oppositie te voeren, en erop te letten dat de fractieleider achteraf niet wordt tegengesproken – nietwaar, mijnheer van Rouveroy – door individuele leden die op de proppen komen met leuke initiatieven die niet altijd overeenstemmen met een begroting in evenwicht.

Ik kijk uit naar de Septemberverklaring binnen een maand. Dat wordt een goed en stevig debat, waar ik verwacht dat de Vlaamse Regering de uitdagingen op een daadkrachtige manier zal aanpakken.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, ik dank u voor uw omstandige antwoord. Ik denk dat u zeer duidelijk hebt gemaakt dat de uitspraken van de heer Coene niet coherent waren met zijn cijfers. U sprak over de laatste publicatie van 24 augustus.

Het is ook goed om te horen dat er geen impact zal zijn op 2012, en ik sluit me volledig aan bij de heer Van den Heuvel: zeker naar 2013 zullen we die waakzaamheid moeten blijven behouden.

Een ander punt dat u hebt aangebracht, is de loonkosthandicap naar energiekosten en dies meer. Dat komt hier regelmatig aan bod, zowel in de plenaire vergadering als in de commissie Economie. Dat blijft een probleem, want daar hebben wij weinig aan te zeggen: het situeert zich op federaal niveau. Ik weet dat vorige week Peter De Keyser in een 'cri de coeur' heeft opgeroepen om nu eindelijk werk te maken van die structurele hervormingen die maar uitblijven – het blijft gemorrel in de marge. Wij steunen hem daar volledig in, maar we blijven in afwachting van wat het relancedebat op federaal niveau zal teweegbrengen.

Het is ook goed dat u onze oproep steunt om meer inspraak te hebben in de Nationale Bank en eventueel het Planbureau om zicht te krijgen op die basisindicatoren, zodat we kunnen beschikken over betrouwbare cijfers voor het opstellen van onze begroting, want het heeft wel degelijk impact op de centen van de mensen in Vlaanderen. Het is dus zeer belangrijk dat we op dat vlak over correcte informatie beschikken.

Inzake Dexia steunen we u ook volledig, minister-president, we hebben in het verleden ook onze verantwoordelijkheid genomen, en het lijkt me dan ook een correcte keuze dat we niet akkoord gaan met een kapitaalsverhoging. De constructieve oplossingen die zijn aangereikt, mijnheer Watteuw, waar de minister-president naar heeft verwezen, dat is onder andere het voorstel dat we vorig jaar al gedaan hebben. Toen heeft men niet willen luisteren, maar dat betekent niet dat we nu geen goede raad zouden kunnen geven over hoe het zou moeten worden aangepakt.

Mijnheer van Rouveroy, het is natuurlijk een beetje een zijspoor in het debat – wat er gezegd is in het energiedebat –, maar de context daar was de begroting tout court. Mevrouw De Knop heeft er toen voor geijverd om 700 à 800 miljoen euro van die energiecificaten op te nemen in de begroting, dat is de context. Ik som even voor de vuist weg de voorstellen van Open Vld van de voorbije twee jaar op: er zijn die 700 à 800 miljoen euro van de energiecificaten, er is de jobkorting die ook regelmatig naar voren komt, ik hoor ook dat de

buffers moeten worden verhoogd, we moeten wel degelijk bijdragen aan de federale begroting, en nu zouden we nog een bijdrage moeten doen in de kapitaalsverhoging bij Dexia. Dat zijn slechts vijf voorstellen die ik uit het blote hoofd citeer, maar ik kom daarmee gemakkelijk aan 2 à 3 miljard euro. U spreekt over keuzes maken en een begroting in evenwicht, maar ik ben zeer benieuwd naar die keuzes van u. Als u inderdaad nog 2 à 3 miljard euro op die begroting wilt bijnemen, waar gaat u die in godsnaam halen? Als u daar een toverformule voor hebt, dan moet u die dringend met ons delen, want we kunnen ze allemaal gebruiken.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord, en ik dank ook alle collega's voor het debat. Ik wil me trouwens aansluiten bij de reactie van de minister-president.

Sommige collega's – om collega van Rouveroi niet te vernoemen – verwijten ons te schieten op de pianist. Het is echter wel die pianist die kiest welke partituur hij al dan niet speelt. U verwijt ons te schieten op de pianist, om dan zelf iemand in het debat te betrekken die zich in dezen niet kan verdedigen.

Als ik kritiek heb, mijnheer van Rouveroi, op het functioneren van het toezicht op de financiële sector, die toch mee aan de basis ligt van de problemen die we hier mede bespreken, dan moet men dat niet op een enkele persoon betrekken. Het is een collectieve kritiek die zowel op het federale niveau als hier op het Vlaamse niveau in de conclusies van de verschillende commissies over de problematiek van Dexia respectievelijk de Gemeentelijke Holding is neergeschreven. Ik stel echter vast dat de gouverneur van de Nationale Bank ervoor kiest om in de pers te reageren over economische cijfers. Ik herhaal mijn stelling: dat is het slechtst denkbare cadeau dat men kan doen aan de economie en aan Dexia en Belfius – en dus eigenlijk aan ons allemaal. Het stoort me dat ik diezelfde gouverneur dan hoor zeggen dat alle regels die men voorstelt om dat toezicht te verbeteren en te verstrengen niet kunnen, dan geeft hij niet thuis. Ik vind dat opmerkelijk, en ik verhul niet dat mij dat stoort.

Collega Van den Heuvel heeft ook al gezegd dat we een sneak preview hebben gekregen op de Septemberverklaring, de cijfers die de minister-president heeft gegeven, de replieken van de verschillende leden van de oppositie daarop, en op die manier heeft iedereen al eens kunnen oefenen. Ik hoop dat de heer van Rouveroi zijn defensie dan toch wat beter opbouwt: hier komen zeggen dat je buffers moet hebben, maar als individuele leden van zijn fractie dan zeggen dat de geldkraan langs de andere kant moet worden opgezet, dan telt dat niet echt. Dan zegt u dat dat een andere sfeer is. De begroting is echter een algemene begroting, en moet in zijn geheel sluitend zijn.

U zegt dan dat dat een kwestie van keuzes is. Ik vraag u dan wat de keuzes zijn: moeten we besparen in onderzoek en ontwikkeling? Daar investeren we – en dat heeft de minister-president ook al gezegd – tegen de heersende stroom van Europa meer publieke middelen in. Moeten we besparen in het onderwijs, terwijl daar net de oplossing voor de arbeidsmarkt-problematiek ligt en de mensen van uw fractie ook pleiten voor middelen? Moeten we besparen in Welzijn, waar mevrouw Van der Borght terecht wijst op het terugdringen van de wachtlijsten? Moeten we meer geld uitgeven in de energiesector of aan oversubsidiëring doen, zoals mevrouw De Knop zegt? Wat zijn uw keuzes, mijnheer van Rouveroi?

De voorzitter: De heer van Rouveroi heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroi: Mijnheer Diependaele, u zei dat ik zou hebben gepleit voor een bijdrage in een eventuele kapitaalsverhoging. Ik heb dat niet gedaan. Ik zie aan de non-verbale reactie van de minister-president dat hij het daarmee eens is. Ik heb dat niet gezegd. Ook de heer Van den Heuvel heeft het niet gehoord. Wat heb ik gezegd? Ik heb gebruikgemaakt van de metafoor die de minister-president in zijn repliek heeft gebruikt. Hij zei: “Ze moeten bij ons niet aankloppen.” Op wat klopt men? Op een deur. Ik heb het beeld

gebruikt van een meergezinswoning, een appartementsgebouw, waar er bij iemand wat problemen zijn. Het is dan onverstandig om de deur gesloten te houden. Dat heb ik gezegd.

Minister-president, uw repliek was voor mij trouwens bevredigend. U zei dat u wel wou praten. Constructieve oplossingen hebben we nog niet gehoord, maar ik vind het al belangrijk dat u niet zegt dat u niet thuis bent, ook al bent u wel thuis. Dat was dus de boodschap en dus niet dat er meer kapitaal naar Dexia moet gaan, als het nodig zou zijn.

Het ging ook over de discussie over de financiering van groene stroom en de uitspraken van mevrouw De Knop. Ik zeg nog eens dat die uitspraken altijd moeten worden bekeken in het licht van een begroting in evenwicht. Welke keuzes maken de liberalen en de Open Vld dus om ervoor te zorgen dat bedragen zoals 700 miljoen euro kunnen worden opgevangen? Nu wordt de financieringsproblematiek via de factuur doorgeschoven naar de burger. Open Vld zegt dat men eens moet nadenken over een algemene financiering.

We gaan niet vooruitlopen op de Septemberverklaring, maar ik geef u dan rendez-vous zodat we verder in dialoog kunnen gaan.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: De cijfers zijn niet alleen in Vlaamse en Belgische kranten gekomen, maar het aankondigen van een recessie door de gouverneur is ook door buitenlandse kranten opgepikt.

De gouverneur zegt in het interview – dat iedereen zeer aandachtig heeft gelezen – ook dat veel afhangt van Europa. “Als de Europese politici de juiste maatregelen nemen, kan de groei vrij snel hernemen”, voegt hij daaraan toe. Ik maak me dan de bedenking dat hij lid is van de Europese Centrale Bank (ECB) – die een niet-onbelangrijke rol speelt in de aanpak van de eurocrisis – en vraag me af welke rol de Europese Centrale Bank op zich kan nemen en welke rol hij dan in de ECB neemt. Maar goed, volgens de gouverneur kunnen de Europese politici de groei doen hernemen.

Mijnheer Van Hauthem, waarom de gouverneur zulke uitspraken heeft gedaan, moet u aan hem vragen. Ik kan moeilijk inschatten waarom hij dat gedaan heeft. Ik vermoed dat een van de mogelijke antwoorden zal zijn dat hem de vraag is gesteld door een journalist. Dan nog blijf ik erbij dat hij zich moet houden aan de cijfers die de Nationale Bank bekendmaakt, die solide zijn en die gecheckt zijn met alle andere partners en dat hij niet zijn aanvoelen en zijn individuele verwachtingen mag verwoorden. Zoals ook al de heren Van Malderen en Watteeuw hebben gezegd, heeft economie voor een groot deel te maken met het vertrouwen dat consumenten en ondernemers in de toekomst hebben. Iedereen moet zeggen wat hij kan en moet zeggen, maar het is belangrijk – en ik ben nog altijd mezelf gebleven, mijnheer Watteeuw, wat u moet geruststellen – dat een regering en een minister-president heel duidelijk de vooruitgang en wat er gerealiseerd is, naar voren schuiven, zonder de pijnpunten en de uitdagingen uit de weg te gaan. Op 24 september – waar u allemaal halsreikend naar uitkijkt – zullen we hier verder op ingaan.

Voor Dexia hebben we in een nog niet te ver verleden absoluut alles gedaan om constructief – zelfs financieel – bij te dragen tot een oplossing. Men heeft Belfius volledig ‘genationaliseerd’ – het federale niveau is hoofdaandeelhouder – en men had de regio’s niet nodig. We moesten enkel de Gemeentelijke Holding op een goede manier in vereffening laten gaan omdat men de uitwinning van de garanties nodig had. We hebben dat gedaan en in de begroting opgenomen. Ik weet niet of de vraag zal worden gesteld aan de Vlaamse Regering om mee te doen in een kapitaalsverhoging. Misschien kan er op een ander moment nog duidelijkheid over komen wie er allemaal zal worden bevraagd.

Dus, ik heb die vraag nog niet gekregen, maar ik wil op een avond en zelfs bij nacht ook niet worden geconfronteerd met de mededeling: ‘Houston, we have a problem’, en gelieve een duit in het zakje te doen. Dat is in het verleden gebeurd. Ik wil iedereen die een oplossing

denkt te hebben, duidelijk maken dat een bijdrage in de kapitaalsverhoging vanuit de Vlaamse Regering niet aan de orde is. Met de precedënten die we hebben meegemaakt, zal dat ook niet gebeuren.

Dat wil niet zeggen dat we ons niet altijd constructief opstellen om na te gaan wat kan. Mijnheer Watteeuw, u vraagt naar die constructieve oplossing. Als men ons dat vraagt, zijn we altijd bereid uit te zoeken hoe we kunnen bijdragen aan een duurzame oplossing van om het even welk probleem. U hebt ook verwezen naar Belfius, dat een niet-onbelangrijke speler is op de Vlaamse markt, en naar de gemeenten enzovoort. Dat is een basisopstelling. Maar ik heb ook geen vraag gekregen om daar een bijdrage te leveren. Ik wil enkel duidelijk maken dat deze Vlaamse Regering geen regering is die niet bereid is om te praten, wat die oplossing ook moge wezen. Mocht u eraan twijfelen, als men ons vraagt 'gelieve in het kapitaal te treden, gelieve een kapitaalsverhoging bijkomend te dragen', dan is het antwoord: neen.

Ik heb begrepen dat niemand van de meerderheid het daarmee eens is, maar ook de heer van Rouveroy nuanceert zijn punt heel sterk, mocht dat verkeerd begrepen zijn. Mijnheer Watteeuw, u hebt zich ook nog niet duidelijk uitgesproken, ik ga ervan uit dat het ook voor u allesbehalve vanzelfsprekend is dat Vlaanderen bijkomend geld zou pompen in Dexia Holding. We hebben de laatste maanden geen enkele informatie gekregen dat er is genegotieerd tussen de federale en de Franse overheid over garanties enzovoort. Het kan natuurlijk niet om te zeggen: de schuur staat in brand, gelieve nu bijkomend geld op tafel te leggen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, op 14 augustus schreef Stefaan Michiels in De Tijd over heel de commotie, en hij besloot zijn artikel als volgt: "Volgens Vlaams minister-president Kris Peeters valt de NBB-gouverneur uit zijn rol door als eerste een recessie aan te kondigen. Federaal vicepremier Johan Vande Lanotte hekelt de uitspraken over de kapitaalnood van Dexia. Maar eigenlijk zegt Coene alleen wat verstandige mensen al langer wisten."

Dat is natuurlijk de mening van de journalist in kwestie.

Minister-president Kris Peeters: Die ook het interview heeft afgenomen.

De heer Joris Van Hauthem: Inderdaad. Maar goed, de tijd zal uitwijzen wie uiteindelijk gelijk heeft. Ik heb gezegd, nu u toch op het gaspedaal staat, duw dat een beetje in. U hebt dat ook gedaan, want over de rol van de heer Coene in de Europese Centrale Bank zegt u: "Wat zit die man daar eigenlijk te doen? In plaats van gazettenpraat te verkopen, zou hij het beter daar eens gaan uitleggen." Daar komt het op neer. U hebt hem dus nog een derde klets bij gegeven.

Minister-president, ik kan alleen maar vaststellen dat het wantrouwen tussen u en de gouverneur van de Nationale Bank bijzonder groot en misschien nooit meer herstelbaar is.

De voorzitter: Dit was een heel interessant debat en een voorbereiding op de September-verklaring.

De interpellatie is afgehandeld.

■